

П Р О Т О К О Л

Днес, 28.II в 13 часа се състоя заседание на Художествения съвет при Народния театър "Иван Вазов" за разглеждане на пиесата на др. Венко Марковски за Гоце Делчев; на който присъствуваха: А. Гуляшки, В. Марковски, н.а. Ст. Гецов, Е. Халачев, з.а. А. Чапразов, з.а. М. Бениш, н.а. К. Мирски, з.а. М. Андонов, Ст. Сърбов, з.а. Л. Попиванова, з.а. Ст. Великов, з.а. А. Миланов, Г. Каракашев, з.а. Л. Кабакчиев.

След като др. Марковски прочете последния вариант на пиесата си се пристъпи към обсъждането ѝ.

АНДРЕЙ ГУЛЯШКИ - Сега чуехте пиесата за втори път и всеки може прецизно да каже мнението си, за да имаме на край на съвета едно конкретно становище.

КРЪСТЬО МИРСКИ - Аз чувам за първи път пиесата, защото не съм присъствувал на предишния прочит, но имам ясно и категорично становище. Първо пиесата ~~има~~ се състои от две неравни части, а това са: богатата поезия за рецитал и драматургичен материал, чиято стойност не е равностойна на първата. Там, където се явяват елементи на сюжетност е на по-ниско равнище от високата поетическа стойност. В традиционната поетическа форма езикът е декларативен, образите не са интересни. Ако произведението траеше един бас и се показеше като рецитал ще бъде по-добре. При такова съкращение творбата би се освободила от едно многословие. Според мен единственото успешно решение е в рамките на един рецитал, който да се направи, но не с нашия състав. В това съм категоричен, на нас няма да ни легне. По-добре би било да се ~~намери~~ потърси състав, който би се справил с такъв рецитал. Така осъществена виждам талантливата творба на Венко Марковски.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ - Изказването ми е плод на импресия, за първи път чувам пиесата, но мнението ми не се отличава много от това на др. Мирски. Според мен това е една героическа поема илюстрирана със сценически средства. Поезията, като поезия могъща и силна, но не като сценично произведение. Ритуалната ~~сцена~~ сцена на погребението, например, звучи и вълнува, но не е драма. Понеже го приемам като героична поема трябва да се измисли нещо да помогнем на автора.

МЕТОДИ АНДОНОВ - В този вариант личи усилието да се приближи творбата до една общо политическа и революционна същност. От една страна има сцени като народна поезия, от друга страна сцени с политически ~~и~~ отенък, които се различават много. Според мен чисто документално напра-

31

страни, вероятно биха стояли по-добре. Основният проблем, според мен е така: боя се за съдбата на пиесата в Народния театър. При евентуални съкращения би се получило оратория-рецитал, но от драматургична гледна точка става страшно. Пиесата е застрашена на нашата сцена защото е далече от стила на нашия театър. Ако разгледаме пиесата от двете страни, поетичните части са силни, сюжетните - не, но ако те се съкратят дали ще стане по-добре. Присъединявам се към мнението за ~~като~~ разликата в стила на театър и стила на пиесата.

СТЕФАН СЪРБОВ - Тъжва е едно голямо поетическо произведение, което ако си намери режисьор да заживее с него, ако тази партитура си намери подходящите изпълнители и се представи като рецитал от артисти, които биха носили трагедията на народа и подходящото място за изпълнение, несъмнено би имало успех.

АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ - Искам да започна с това, че ние легендата наричаме ~~като~~ пиеса. Това е поезия, оратория, но не пиеса. Има нещо общо с "Кървавата свадба" на Славейков, само, че тука всичко е в по-къси ~~интервали~~ интервали. Това е определена драматургическа поема, но не ~~виждам~~ пиесата. Нашият театър не е с тази цел. ^{ние} трябва да прустроим психотехниката на нашите актьори. Има специфика на произведението, която не е в стила на нашия театър. Иска ми се да помогнем на др. Марковски. Тука има чудесен поетичен език. Нашият театър със своя стил би трябвало да излезе от него. Създаването на един театър на поезията ^{чисто} плюс политическия момент на творбата ясно говорят за мястото и в театъра на поезията. Ние от поезията няма да направим спектакъл. Останалата ще бъде едно експериментиране.

МОИС БЕНИЕШ - Чух предишния вариант и още по-предишния и безпорно сега в този си вид всичко е много по-богато, има много вълнуващи мигове, богати мисли. Творба, в която богатата поетическа мисъл и талант са се разкрили широко. Драматичните ~~сцени~~ сцени новят на места таланта на поета, като богатство на остротата на чувствата, но обеднява ~~като~~ от жизненост на образите. Гоце, Тефик, Гарванов - носят имена. Има друг подход - зад всеки образ говори поетът на преден план. Има нещо общо с Каин и Манфред, където байрон излива гняв и страст. Аз си представям сценично една гола площадка от която говори авторът. Това е род драматургия много далече от стила на нашия театър.

ЛИЛИ ПОПИВАНОВА - Присъединявам се към мнението на др. Мирски, особено за двете ~~части~~ части на пиесата. Поетичната много ме вълнува, има едно импозантно начало, другите сцени са наивни, но това може да се избегне, ако се разгърне като оратория, или рецитал. Действителна жанрово ~~и~~ неподходящо за нас. Трябва специално подготвени актьори. И още нещо: ние в момента играем една пиеса за освобождението от турците и няма ли да имаме ~~их~~ едно повторение като репертоар.

СТЕФАН ВЕЛИКОВ - Чух и двата варианта. Ясно е, че сюжетната линия е обогатена, но да стане спектакъл. Трябва сюжетната линия да се ~~имне~~ли обогати, а да се намали поетичния момент, както в гръцките трагедии, Или поетичната страна би могло да се запази, но цялата страна на драматургичния материал да се обогати. Вече говорихме за апотеоза на Гоце. Народният театър може да го имнесе, като една поетична оратория, но след като основно се преработи. Дразни ме малко вмъкването в цялата поезия на това "ке". Става дума за политическите мозунги, които трябва да се преработят. Друго, как би се претворил този сън, няма да можем да изградим легендарния образ на Гоце, не е в нашия стил. Ще го изиграем 2-3 пъти и няма да се постигне целта.

АСЕН МИЛАНОВ - Аз и миналия път казах мнението си. Това е политическа импресия от днешна дата със заглавие "Пад игото", Как ще изкокне Гоце като рожба на поетически гений. Това е републиканска задача на мрежата от театри. Не виждам естетическата красота, има някои неща, които богат. Това е импресия за един хубав спектакъл. Има голяма сила, но на първата половина, няма никакъв смисъл от днешна ~~дига~~ гледна точка да има Пад игото. Как аз като артист ще плувам в едни води, а после в други, не виждам.

СТЕФАН ГЕЦОВ - Сега ми е трудно да имам мнение. Колкото повече се доближава Венко до поетичната поема, толкова повече се отдалечава от мен. В първият си вариант беше пиеса - сега е рецитал. Това което предлага Андрей, няма да се сбърка, но ако ние се нагърбим с нея се нагърбваме с рецитал. Трябва да се намери композитор, бях предложил Лазар Николов. Материалът е богат за такова изиявяване на сцената, но трябва да се съкрати. Ако я вземе Поезията - за тях това ще бъде повече от крачка напред, ще им бъде история. Ние можем да го направим, но трябва да се има предвид къде ще има повече стойност, къде ще остане. При нас както и гениално да се направи, няма да бъде по-добре.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ - Искан да взема отношение за преминаването на пиесата в театъра на поезията. Докато слушах изказванията мислих, аз го виждам направено така: може даже и без костюми, виждам един автор, обединил цялостната творба, не както в Корени. Главният герой, според мен е хората, който е народ и съвест. Режисьорът трябва да отиде в Пирин, да черпи от извора. В този смисъл се присъединявам за да отиде в театъра на Поезията, да настоявам. Така този театър ще намери своето място.

ВНЧО ХАЛАЧЕВ - Сега аз се считам като съучастник и понеже авторът присъствува той може да отговори на всички бележки. Не искам да поема неговите функции и защита, както беше миналия път, когато той отсъствуваше. Високата поетическа мощ на др. Марковски личи още по-силно сега и аз искам да я отбележа. Ние искахме да създадем едно своеобразно произведение

независимо дали визион, или оратория, или рецитал. Предадох бележките от предишния прочит на автора и опитвайки се да разшири той е изпаднал в някои подробности. Ще подвърдя мисълта си що се отнася до стиха и неговата сила. Др. Марковски не е търсил нищо Шекспировско, а нещо своеобразно свое.

АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ - Нашата рамка ще окраде поетът. Дори и да се приеме, че сме традиционен театър. Съжалявам, че нямах среща с Вас др. Марковски преди една година, когато бях директор на театъра на Доезията.

МУХИЕВИЧ АНДРЕЙ ГУЛЯШКИ - Чухме мнението на Художествения съвет. Ще се събере Дирекционния съвет и ще вземе решение в предвид на вашите бележки и мнения. Да чуем и мнението на др. Марковски.

ВЕНКО МАРКОВСКИ - От 1938 година познавам Народния театър. Как е възможно един такъв театър да няма сили да постави произведение от този ро. Аз не изграждам класическа драма, не вървя по тази линия. Тръгвам по линия да създам една легенда: човек-живот, против тебе смърт се бори